

164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet

a veszettség elleni védekezés részletes szabályairól

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 17. és 20. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

A rendelet alkalmazási köre

1. § (1) E rendelet a veszettség megelőzésének és leküzdésének részletes szabályait állapítja meg.

(2) E rendelet előírásait kell alkalmazni

- a) az ebek kötelező veszettség elleni védőoltása,
- b) a rókák veszettség elleni orális immunizálása,
- c) az egyéb állatok veszettségének megelőzése,
- d) az embert támadott, illetve mart állatokkal kapcsolatos eljárás, továbbá
- e) a veszettség leküzdése

során.

(3) A veszettség külön jogszabály szerinti bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség. A betegség bejelentésének általános szabályait külön jogszabály tartalmazza.

Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

a) veszett az az állat, amelynek laboratóriumi vizsgálata során a veszettséget kétséget kizáró módon megállapították;

b) veszettségre gyanús az az állat,

ba) amelyen a betegség tünetei mutatkoznak, vagy

bb) amely tünetmentes, de veszettségre gyanús állat marta meg, továbbá

bc) minden természetellenesen viselkedő, illetve emberre támadó vadon élő emlős állat;

c) veszettség fertőzöttségére gyanús az az állat, amely veszett vagy veszettségre gyanús állattal érintkezett, vagy érintkezhetett kilencven napon belül;

d) veszettség szempontjából aggályosnak kell tekinteni azt az a)-c) pontokban leírttól eltérő emlős állatot, amely embert támadott, vagy mart meg, illetve azt az ebet, amelyik nem részesült a 4. § (1) bekezdés aa)-ac) pontjaiban életkorának megfelelően leírtak szerinti (a továbbiakban: érvényes), veszettség elleni védőoltásban;

e) állategészségügyi hatóság a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (a továbbiakban: MgSzH) megyei igazgató főállatorvosa, kerületi főállatorvosa, hatósági állatorvosa, továbbá az állami feladat elvégzésére feljogosított magánállatorvos;

f) oltási könyv az állat veszettség elleni immunizálásának igazolására szolgáló, egyedi sorszámmal ellátott, a *melléklet* szerinti adattartalmú okirat;

g) vadon élő emlős állatnak kell tekinteni a nem háziasított emlős fajok azon egyedeit is, melyek a lakókörnyezetben, de nem fogságban élnek.

A nem vadon élő állatok veszettség elleni védőoltása

3. § (1) Az eb tartója köteles az állata állat-egészségügyi felügyeletét ellátó magánállatorvosnak bejelenteni, ha az állata

- a) a három hónapos kort elérte,
- b) elhullott vagy elkóborolt, vagy
- c) új tulajdonoshoz került.

(2) Az (1) bekezdés *c)* pontja esetében a változást az új tartási helyen az állata állat-egészségügyi felügyeletét ellátó magánállatorvos felé az új tulajdonosnak is be kell jelentenie. A bejelentésnek tartalmaznia kell a veszettség elleni legutóbbi immunizálás helyszínét, időpontját, és az immunizálási végző állatorvos kamarai bélyegzőjének számát és nevét is. A bejelentés történhet az oltási könyv bemutatásával is.

(3) A magánállatorvos az állattartó (1) és (2) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettségének teljesítését írásban igazolni köteles az állattartó kérésére.

4. § (1) Az állattartó köteles:

a) minden három hónaposnál idősebb ebet - a tudományos-kutatási és laboratóriumi vizsgálati célból zártan tartott állatok kivételével - veszettség ellen saját költségén az állat állat-egészségügyi felügyeletét ellátó magánállatorvossal beoltatni az alábbiak szerint:

aa) a három hónapos kort elérteket 30 napon belül,

ab) az első oltást követően 6 hónapon belül,

ac) ezt követően évenként;

b) az oltási könyvet megőrizni, azt az immunizálás megtörténtét ellenőrző állat-egészségügyi hatóság felszólítására bemutatni, illetve tulajdonát ruházás esetén az új tulajdonosnak átadni, továbbá biztosítani, hogy az oltási könyvet a közterületen az ebre felügyelő személy magánál tartsa az oltás érvényességének bizonyítása céljából;

c) az oltási könyv megrongálódása, elvesztése esetén az oltást végző állatorvostól nyolc napon belül az oltási könyv pótlását kéri;

d) az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 18. § (1) bekezdés *g)* pontjában leírtak szerint az oltás során közreműködni.

(2) Az ebek veszettség elleni védőoltásának hatósági felügyeletét az állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző szolgálat, a védőoltás beadása szakmai és etikai feltételeit a Magyar Állatorvosi Kamara (a továbbiakban: Kamara) határozza meg.

(3) A veszettség elleni védőoltást valamennyi magánállatorvos elvégezheti.

(4) A (3) bekezdésben leírt tevékenységet az e rendelet előírásainak megszegése miatt kiszabott szankcióként az Éltv. 57. § *a)* pontja szerint a kerületi főállatorvos korlátozhatja. A kerületi főállatorvos az oltási jogkör korlátozásáról, illetve a korlátozás feloldásáról hozott határozatát megküldi a Kamara illetékes területi szervezetének és a magánállatorvos székhelye szerint illetékes jegyzőnek is.

(5) Az oltást végző magánállatorvos köteles:

a) az oltás beadását a helyszínen az oltási könyvben igazolni (az oltás időpontja, a felhasznált oltóanyag neve, gyártási száma, az oltást végző állatorvos aláírása, kamarai bélyegzőjének lenyomata);

b) a következő adatokról nyilvántartást vezetni, és azokat 5 évig megőrizni:

ba) az állattartó neve, lakhelye, az állat tartási helye,

bb) a beoltott eb azonosítása: fajtája, ivara, színe, jegyei, születési időpontja (év, hó), - amennyiben van - egyedi azonosítója (tetoválás, chip), oltási könyvének egyedi sorszáma,

bc) a veszettség elleni védőoltás időpontja,

bd) a felhasznált oltóanyag neve, gyártási száma;

c) az év során elvégzett immunizálások *ba)*-*bc)* pontokban felsorolt adatait az oltást végző állatorvos székhelye szerint illetékes kerületi főállatorvosnak az azt követő év január 30-ig megküldeni;

d) nyilvántartásából egy adott állat immunizálásának *b)* pontban felsorolt adatait haladéktalanul az állat-egészségügyi hatóság rendelkezésére bocsátani, annak felhívására;

e) az általa beoltott, embert mart állat oltottságáról a megmart embert kezelő orvost - annak kérésére - tájékoztatni;

f) az adott hónapban oltott ebek számát bejelenteni az oltást követő hónap ötödik napjáig, és valamennyi általa veszettség ellen beoltott eb után a külön jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat befizetni az MgSzH által kibocsátott számla alapján, annak esedékességéig;

g) az MgSzH által kibocsátott, az adott évre érvényes biztonsági jellel ellátott öntapadós címkével az oltási könyvben érvényesíteni az általa végzett oltásra vonatkozó bejegyzését;

h) az állattartó kérelmére új oltási könyvet kiállítani az általa oltott ebről, egyidejűleg azt új, a *g)* pontban leírt címkével érvényesíteni.

(6) A kerületi főállatorvos

a) ellenőrzi az oltást végző állatorvost (a jelentési és nyilvántartási kötelezettségek betartását, a vakcina-rendelés, -beszerzés, illetve -felhasználás és ezek nyilvántartásának szabályszerűségét);

b) nyilvántartja az embert mart és a megfigyelés alá helyezett, egyedileg azonosított, továbbá az 5. § (2) bekezdésében leírt állatokat;

c) szervezett oltás esetén engedélyezi az ebek összevezetését, meghatározza annak helyét, idejét, és az összevezetés feltételeit a Kamara javaslatára alapján;

d) évenként összesíti az illetékességi területén beoltott ebek számát az (5) bekezdés c) pontjában leírt jelentések alapján;

e) illetékességi területén ellenőrzi az e jogszabályban foglaltak végrehajtását, továbbá jogsértés esetén az Éltv. 56. §-a szerint jogkövetkezményeket alkalmazhat.

5. § (1) Azokon a területeken, ahol a veszettséget megállapították, a kerületi főállatorvos a házimacskák veszettség elleni rendszeres, megelőző védőoltását is elrendelheti. Ebben az esetben az immunizálást az eboltásra vonatkozó szabályok szerint kell elvégezni. Az e bekezdés szerint elrendelt intézkedést hirdetmény útján közzé kell tenni a Éltv. 42. § (3) bekezdése szerint.

(2) Egyéb állatok veszettség elleni megelőző védőoltását az állattartó kérésére és költségére a magánállatorvos elvégezheti. A veszettség ellen immunizált élelmiszer-előállítás céljából tartott gazdasági haszonállatokról a 4. § (5) bekezdés b) pontja szerinti nyilvántartást kell vezetni, és a nyilvántartás adatait az oltást követő hónap ötödik napjáig a kerületi főállatorvosnak bejelenteni.

(3) A befogott vagy vásárolt rókákat, továbbá a vadon élő és befogott, más fajú húsevő emlős állatokat a származási hely szerint azonosíthatóan, egyedenként vagy kis csoportokban kell elhelyezni. Az állatokat az ebekre vonatkozó szabályok szerint, a tulajdonos költségére veszettség ellen be kell oltani.

(4) Ha a fogságban tartott, a (3) bekezdésben leírt állattól a telepen az ebektől eltérő fajú egyéb húsevő állatok is fertőződhetnek, azokat is évente egy alkalommal veszettség ellen be kell oltani.

(5) Aki ebek, illetve egyéb kóborló húsevő emlős állatok befogásával, illetve tartásával foglalkozik, vagy akit jogszabály kötelez erre, minden rendelkezésére álló eszközzel köteles megkísérelni a tulajdonos értesítését az állat befogásáról a befogást követő tizenöt napon belül.

(6) Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 48/A. § (3) bekezdése szerint befogott, embert nem mart, húsevő emlősállat csak egy évnél nem régebbi, igazolt veszettségoltás után adható ki. A korábbi tartójának vissza nem adott húsevő emlősállat a tizenöt nap után értékesíthető, vagy véglegesen elhelyezhető.

6. § (1) Veszettség elleni immunizálásra csak a külön jogszabály szerint Magyarországon forgalomba hozható vakcina használható.

(2) Veszettség elleni komponenst is tartalmazó polivalens vakcina csak veszettség ellen monovalens vakcinával kétszer oltott ebeknél alkalmazható.

(3) Ebek, macskák, gazdasági haszonállatok és fogságban tartott egyéb állatok kizárólag egyedileg, a vakcina használati utasításának megfelelően, izomba (i.m.) vagy bőr alá (s.c.) fecskendezhető vakcinával immunizálhatók.

(4) A vadon élő, illetve - ha a (3) bekezdésben leírt vakcinázás nem valósítható meg - a kerületi főállatorvos egyedi engedélyével a bemutatási céllal fogságban tartott húsevő emlős állatok immunizálása szájon át alkalmazható vakcinával is elvégezhető.

(5) Az e rendelet szerint kötelező, vagy az állat-egészségügyi hatóság által elrendelt veszettség elleni oltás alól elvont állatokat a hatósági állatorvos határozata alapján be kell oltani, és az állat tulajdonosával szemben a külön jogszabályban foglaltak szerint bírságot kell kiszabni.

7. § (1) A 6. § (3) bekezdésében leírt immunizálás elvégezhető:

a) engedélyezett állat-egészségügyi szolgáltató létesítményben,

b) az állattartó kérésére az állat tartási helyén,

c) a Kamara javaslata alapján, összevezetve, a kerületi főállatorvos engedélyével, az általa meghatározott összevezetési szabályok szerint.

(2) Az állat-egészségügyi szolgáltató létesítményben kampányszerűen végzett immunizálás nem minősül összevezetett oltásnak.

(3) Oltás céljából történő eb-összevezetésre a kerületi főállatorvos a járványhelyzet figyelembevételével csak abban az esetben adhat engedélyt, ha az adott településen vagy településrészen nincs engedélyezett állat-egészségügyi szolgáltató létesítmény, továbbá ha a településszerkezet és az immunizálandó ebek száma nem teszi lehetővé az állatok tartási helyén történő oltás elvégzését.

(4) Az ebek oltási céllal történő összevezetésére vonatkozó engedély

a) az oltandó ebek számára tekintettel,

b) az összevezetett ebek, az immunizálást végző magánállatorvos, a közreműködők egészségének és testi épségének biztosítását szem előtt tartva,

c) az állat-egészségügyi és közegészségügyi szempontok figyelembevételével,

d) állattartási feltételek előírásával adható.

(5) Az ebek oltásra történő összevezetésére vonatkozó engedély a magánállatorvosnak az állatok tartási helye szerint illetékes kerületi főállatorvoshoz benyújtott kérelmére adható. A kérelemnek tartalmaznia kell az összevezetés szükségességének részletes indoklását, az oltó állatorvos nevét, az oltás tervezett helyét, időpontját, valamint a várhatóan összevezetésre kerülő állatok számát. A kérelemhez csatolni kell a Kamara (1) bekezdés c) pontja szerinti javaslatát.

(6) A kiadott határozatot a kerületi főállatorvos az összevezetés kérelmezett helye szerint illetékes település jegyzőjének és a Kamara javaslatot tevő szervezetének is köteles megküldeni.

A vadon élő állatokkal kapcsolatos szabályok

8. § (1) A rókák veszettségének megelőzése és a betegség leküzdése érdekében a vadon élő rókapopuláció veszettség elleni ellenállóképességét szájon át történő vakcinázással kell biztosítani. Az immunizálás időpontját és területi kiterjedését az országos főállatorvos határozza meg. Az immunizálás időpontjáról és a beazonosítható terület kijelöléséről, az országos főállatorvos az immunizálás kezdetét tizennégy nappal megelőzően értesíti az országos tisztifőorvost is.

(2) A rókák szájon át történő vakcinázása végrehajtásának előkészítését az országos főállatorvos irányításával az állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző szolgálat MgSzH az illetékes vadászati és halászati felügyelőségeinek (a továbbiakban: vadászati hatóság) bevonásával végzi.

(3) A rókák szájon át történő vakcinázására kizárólag a külön jogszabály szerint Magyarországon forgalomba hozható csalétek vakcinát lehet használni.

(4) A csalétek kihelyezését repülőgépes kiszórás módszerével kell végrehajtani a vakcina használati utasításában előírtak szerint. Azokon a területeken, ahol biztonsági vagy egyéb okból a repülőgépes kiszórás nem valósítható meg, a csalétket kézzel kell kihelyezni.

(5) A vakcinázás kezdetétől számított tizennégy napig az érintett területeken az illetékes kerületi főállatorvos ebzárlatot és legeltetési tilalmat köteles elrendelni.

(6) Az immunizálással érintett területen a vadászati hatóság felhívására és irányításával a vadászatra jogosultnak jól látható, piros színű, legalább magyar nyelvű, a felhívás megértését szolgáló piktogrammal ellátott figyelemfelhívó plakátokat kell kihelyezni a lakott területekről kivezető utak mentén, bekötőutaknál, kiránduló és parkolóhelyeken, turistaházak és vadászaházak mellett. A vadászatra jogosult ezért a tevékenységéért költségtérítésre jogosult.

(7) A (6) bekezdés szerinti tájékoztató plakátokat a kerületi főállatorvosok a lakosság tájékoztatása érdekében eljuttatják az érintett önkormányzatokhoz is.

(8) Amennyiben ember érintkezik a csalétekben található vakcinával, azt haladéktalanul jelenteni kell az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ) illetékes területi szervének.

9. § (1) A védekezés hatékonyságának ellenőrzését - a vadon élő rókák állományának évenkénti felmérése mellett - állami költségre laboratóriumi módszerekkel kell végezni, melynek a vakcina felvételének igazolására és a veszettség felderítésére egyaránt ki kell terjednie.

(2) A vakcinázás befejezését követően évente 100 km² területenként nyolc felnőtt rókát kell kilőni, amelyeket a vadászatra jogosultaknak kell eljuttatniuk a kilövés helye szerint illetékes kerületi hivatalhoz, amely a 16. § szerinti eljárással kijelölt állat-egészségügyi laboratóriumba (a továbbiakban: laboratórium) köteles továbbítani a rókatetemeket.

(3) Az egyes vadászatra jogosultak által kilövendő rókák számát

a) a vakcinázott területeken minden,

b) a nem vakcinázott területeken minden tavaszi mintagyűjtési időszakot megelőző tizenöt nappal, az illetékes megyei igazgató-főállatorvos határozattal állapítja meg.

(4) A (2) bekezdés szerint kilőtt rókák vizsgálatán kívül el kell végezni az elhullott rókák és egyéb vadon élő emlősállatok hulláinak veszettségre irányuló vizsgálatát is. Apróvad esetében a teljes tetemet, nagyvad esetében a fejet kell a (2) bekezdésben leírt eljárásrend szerint vizsgálatra küldeni.

(5) Az állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző szolgálat és a vadászati hatóság a vakcinázás eredményességét a módszer továbbfejlesztése érdekében, állat-egészségügyi, közegészségügyi, vadbiológiai, ökológiai és etológiai szempontok alapján, folyamatosan értékeli.

10. § (1) A 8. § (1) bekezdése szerinti vakcinázást évente kétszer (tavasszal és ősszel), a járványhelyzettől függően legalább négy egymást követő évig kell végezni.

(2) Veszzettségtől mentesnek minősíthető az a megye, ahol humán vagy állati eredetű veszettség eset a megelőző két évben nem fordult elő. A vakcinázást az utolsó veszettségi eset megállapításától számított két évig fenn kell tartani.

(3) Visszafertőződés esetén a megállapítás helye körüli legalább 50 kilométer sugarú körben ismételt immunizálást kell végezni.

(4) A megye (2) bekezdés szerinti mentességét az országos főállatorvos állapítja meg, vagy visszafertőződés esetén vonja vissza.

11. § (1) A veszettség rókák közötti terjedése, továbbá más állatfajra való átjutásának a korlátozása érdekében

a) a miniszter - az országos főállatorvos javaslatára - elrendelheti a rókák fokozott vadászatát vagy más módon való gyérítését;

b) a kerületi főállatorvos elrendelheti a vadászterületen kóborló, nem befogható ebek leölését.

(2) Az (1) bekezdésben előírt intézkedés végrehajtása a vadászatra jogosult kötelessége.

Az ebzárlat szabályai

12. § (1) Az ebzárlatot a veszettség hatósági megállapításától számított kilencven nap tartamára vagy a 8. § (5) bekezdése szerint kell elrendelni.

(2) Az ebzárlat tartama alatt - a (3)-(4) bekezdésben felsorolt ebek kivételével -

a) tartási helyén minden kutyát és macskát elzárva, illetőleg a kutyákat megkötve úgy kell tartani, hogy azok más állattal vagy emberrel ne érintkezhessenek; zárt udvarban a kutyák elzárását vagy megkötését mellőzni lehet, ha azok onnan ki nem szökhetnek;

b) kutyát tartási helyéről csak pórázon vezetve és szájkosárral szabad kivinni;

c) a település területéről kizárólag érvényes veszettség elleni védőoltással rendelkező kutyát vagy macskát és csak a hatósági állatorvos kedvező eredményű vizsgálata után és engedélyével szabad kivinni.

(3) Az érvényes veszettség elleni védőoltással rendelkező

a) vadászebek,

b) a fegyveres erők és fegyveres testületek ebei,

c) a katasztrófa-mentő ebek,

d) a segítő és terápiás ebek, valamint a látássérült embereket vezető ebek

rendeltetési céljuknak megfelelő használatuk idejére mentesek a (2) bekezdésben foglalt korlátozás alól.

(4) Az érvényes veszettség elleni védőoltással rendelkező pásztorebeket szabad állatok terelésére, illetve őrzésére használni, feltéve, hogy az ebzárlat nem a 8. § (5) bekezdése szerint lett elrendelve.

(5) Az ebzárlat alatt befogott kóbor húsevőket hatósági megfigyelés alá kell helyezni az ebzárlat időtartamára. Az állat hatósági megfigyelése az ebzárlat esetleges meghosszabbítása esetén sem tarthat kilencven napnál tovább. Amennyiben a kóborló eb vagy macska veszettség elleni oltottsága nem állapítható meg, és az állat befogása, illetve hatósági megfigyelése nem oldható meg biztonságosan, az állatot a kerületi főállatorvos határozatára járványügyi intézkedésként az állatvédelmi előírások megtartásával le kell ölni.

(6) Az ebzárlat alatt húsevő állatok összevezetésével járó rendezvény nem tartható.

(7) A veszettség miatt elrendelt ebzárlatot fel kell oldani, ha annak időtartama alatt a településen veszettséget vagy veszettség gyanúját újból nem állapították meg.

A veszettség leküzdésének részletes szabályai

13. § A bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségekre vonatkozó külön jogszabály szerinti bejelentési, és az Éltv. 18. § (1) bekezdés f) pontjában előírt értesítési kötelezettség teljesítésén túl

a) a természetellenesen viselkedő róka vagy egyéb vadon élő emlős állatot, jármű által elgázolt vagy ismeretlen ok miatt elhullott róka tetemének tényét az észlelő az állat-egészségügyi hatóságnak köteles bejelenteni;

b) az elhullott róka tetemének eltávolításáig, illetve a hatósági állatorvos rendelkezéséig az Éltv. 19. §-a szerinti kötelezett köteles biztosítani, hogy állat vagy illetéktelen személy ne férhessen az elhullott állathoz;

c) a betegségre gyanús vagy természetellenesen viselkedő állatot - amennyiben az elzárása egyáltalán lehetséges és veszély nélkül megtehető - olyan helyre kell elkülöníteni, ahol más állatokkal nem érintkezhet.

14. § (1) A hatósági állatorvos a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségekkal kapcsolatos, külön jogszabályban előírt általános kötelezettségei teljesítésén túl köteles

a) a betegség eredetének vizsgálata során különös gondot fordítani arra, hogy a veszett vagy veszettségre gyanús állat embert megmart-e, vagy megsebzett-e, sérült bőrfelületre vagy nyálkahártyára juthatott-e az állat nyálából;

b) az elhullott, levágott vagy leölt betegségre gyanús állatból vizsgálati anyagot (kisállat esetén az egész állatot, nagyállat esetén a fejet) küldeni a kijelölt laboratóriumba;

c) a betegség megállapítását, illetve megszüntté nyilvánítását, az állat 17. § szerinti hatósági megfigyelését, a megfigyelés feloldását, az állat esetleges oltását határozatban elrendelni;

d) a gulyában, nyájban, csordában vagy más módon együtt tartott, fertőzöttségre gyanús gazdasági haszonállatok tekintetében a kerületi főállatorvos intézkedését kérni.

(2) A hatósági állatorvos (1) bekezdésben leírt feladatai közül az a)-b) pontokban szereplők végrehajtására a kerületi főállatorvos állami feladat elvégzésére feljogosított magánállatorvost is kijelölhet.

15. § A kerületi főállatorvos a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségekkel kapcsolatos, külön jogszabályban előírt általános kötelezettségei teljesítésén túl köteles

a) a 14. § d) pontja szerinti bejelentés esetén helyszíni vizsgálatot tartani, és ennek eredményeképpen a csoportosan tartott állatok veszettség elleni védőoltása elrendelésének vagy engedélyezésének kérdésében dönteni;

b) a fertőzöttségre gyanús állatcsoport kilencven napos időtartamra való további együtt-tartását és hatósági megfigyelését elrendelni;

c) az e rendelet előírásai szerinti esetekben az állat leölését elrendelni;

d) a veszettséggel érintett településen ebzárlatot elrendelni;

e) a veszettséggel érintett területen működő vadászatra jogosultat a veszettség közegészségügyi jelentőségére írásban figyelmeztetni és a rókák lebőrözésének elhagyását elrendelni.

16. § (1) A veszettséggel kapcsolatos, állat-egészségügyi vizsgálatot végző nemzeti referencia laboratórium feladatait ellátó, továbbá a veszettséggel kapcsolatos, állat-egészségügyi vizsgálatot végző laboratórium(oka)t az országos főállatorvos jelöli ki az MgSzH Központ javaslata alapján.

(2) Az (1) bekezdés szerint kijelölt laboratórium feladata, hogy a vizsgálat eredményéről a vizsgálati anyagot beküldő állatorvost, embermarás esetén a marás helye szerint illetékes kerületi főállatorvost, továbbá az ÁNTSZ illetékes területi intézetét értesítse, veszettség szempontjából pozitív esetben haladéktalanul, távmásoló útján is.

17. § (1) A veszettségre gyanús házi vagy fogságban tartott fogékony állatokat le kell ölni, vagy az állattartó kérésére, ha a megfigyelés körülményei aggálymentesen biztosíthatók, 90 napra hatósági megfigyelés alá kell vonni. A veszettségre gyanús kóborló vagy vadon élő állat életét ki kell oltani, és erről a hatósági állatorvost haladéktalanul értesíteni kell.

(2) A veszettség fertőzöttségre gyanús állatokat 90 napig hatósági megfigyelés alá kell vonni, továbbá el kell rendelni az állatcsoport 15. § b) pontja szerinti együtt-tartását a megfigyelés idejére.

(3) A veszettség szempontjából aggályos állatot tizennégy napra hatósági megfigyelés alá kell vonni, és - amennyiben még nincs - az ebeket elektronikus azonosító transzponderrel (bőr alá ültetett mikrochip) a tulajdonos költségére meg kell jelölni, a megfigyelés megszüntetésével egyidőben az érvényes veszettségoltással nem rendelkező eb veszettség elleni beoltását kell elrendelni.

(4) Amennyiben a (3) bekezdés szerinti jelölésre használt transzponder (mikrochip) nem felel meg a 11784 ISO-szabványnak vagy a 11785 ISO-szabvány A. mellékletének a tulajdonosnak vagy az állat felügyeletéért felelős személynek bármely ellenőrzés időpontjában biztosítania kell a transzponder leolvasásához szükséges eszközt.

18. § (1) Az állatok leölését vértelen úton kell elvégezni.

(2) Veszettségre gyanús állatot levágni, az ilyen állatot gyógykezeltetni, vagy a gyógykezelést megkísérelni tilos.

(3) Eb, macska, vadászgörény, továbbá hat hónapon belül engedéllyel befogott és egyéb vadon élő állat leölését állami kártalanítás nélkül, egyéb háziállatok leölését állami kártalanítás mellett kell elrendelni.

19. § (1) A veszettségre gyanús húsevő állat megfigyelését gypmesteri telepen, annak hiányában a rendelkezésre álló más, erre alkalmas, más állatokkal és emberrel való érintkezést kizáró helyen kell végezni. A klinikai tüneteket mutató állatokat - mindaddig, amíg az állat meg nem gyógyult - naponként, a klinikai tüneteket nem mutató állatokat hetenként meg kell szemlélni.

(2) A veszettségre gyanús, nem húsevő állatokat a tartásuk vagy az elkülönítésük helyén kell megfigyelni az (1) bekezdés szerinti gyakorisággal.

(3) A veszettség fertőzöttségére gyanús húsevő állat megfigyelését a tartási helyén elkülönítve, biztonságos elkülönítés lehetőségének hiányában gypmesteri telepen kell háromhetenként történő megszemléléssel végezni.

(4) Veszettség fertőzöttségének gyanúja esetén a nem húsevő állatokat háromhetenként meg kell szemlélni. Az állatokat a megfigyelés alatt elzárva és lehetőleg megkötve úgy kell elkülöníteni, hogy azokkal más állat és ember ne érintkezessen.

(5) A veszettség szempontjából aggályos állatot a tartási helyén kell megfigyelés alá helyezni, és az állatot hetenként meg kell szemlélni.

(6) A megfigyelés alatt tartott

a) húsevő állatot és a fogságban tartott vadon élő állatot a megfigyelés helyéről nem szabad kivinni;

b) egyéb háziállatok a hatósági állatorvos engedélyével, meghatározott munka elvégzése, illetőleg legeltetés céljából kivihetők.

(7) Ha a megfigyelt állat a megfigyelés alatt veszettségre utaló jellegzetes tüneteket mutat, azt azonnal le kell ölni. Az ilyen és a megfigyelési idő alatt elhullott állatból vizsgálati anyagot kell küldeni a laboratóriumba.

(8) Az állattartó figyelmét a megfigyelést elrendelő határozatban fel kell hívni arra, hogy a megfigyelés alá vont állaton észlelt minden rendellenességről vagy az állat megszökéséről, elhullásáról, illetve ha az állat embert mart a határozatban megnevezett, megfigyelést végző állatorvost azonnal értesíteni köteles. Ilyen esetben az állatorvos soron kívüli vizsgálatot köteles végezni.

(9) A megfigyelést végző állatorvos az állat megfigyeléséről az országos főállatorvos által kiadott formátumú jegyzőkönyvet köteles felvenni, és azt a kerületi főállatorvosnak a megfigyelés befejezését követő második munkanapig beérkezően átadni.

(10) A megfigyelést végző állatorvos a megfigyelési idő alatt az állaton észlelt, a veszettségre utaló tünetek jelentkezéséről haladéktalanul köteles a kerületi főállatorvosnak jelentést tenni.

(11) A kerületi főállatorvos állami feladat elvégzésére feljogosított magánállatorvost is kijelölhet az állatok hatósági megfigyelésének végrehajtására.

20. § (1) A veszett és veszettségre gyanús állat húsát, tejét, szőrét, gyapját, egyéb termékeit felhasználni vagy forgalomba hozni tilos. Ezeket a nyerstermékeket az állati eredetű melléktermékekkel azonos módon kell ártalmatlanná tenni.

(2) Azoknak az állományoknak a tejét, amelyeket fertőzés gyanúja miatt megfigyelés alá vontak, a megfigyelés időtartama alatt csak pasztörözés után szabad forgalomba hozni.

(3) A veszett és veszettségre gyanús állat tetemét, annak bármely részét felhasználni, vagy forgalomba hozni tilos. A hullát és hullarészeket az Európai Parlament és a Tanács 2002. október 3-i, a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi előírások megállapításáról szóló 1774/2002/EK rendelete előírásainak megfelelően ártalmatlanná kell tenni.

(4) A veszett és veszettségre gyanús állat hulláját lebörözni tilos.

(5) A veszett és veszettségre gyanús állat hulláját laboratóriumon kívül csak hatósági állatorvosnak szabad felboncolni. A boncolás csak a laboratóriumi vizsgálat céljára szükséges vizsgálati anyag vételére terjedhet ki.

21. § (1) A betegséget megszüntté kell nyilvánítani, ha a veszett állat tetemének ártalmatlanítása és a fertőtlenítés megtörtént. Amennyiben a megbetegedés csoportosan tartott állatok között történt, a betegséget akkor lehet megszüntté nyilvánítani, amikor valamennyi állat utolsó oltásától számított harminc nap, vagy az elrendelt hatósági megfigyelés időtartama eltelt és ez idő alatt újabb megbetegedés nem fordult elő. A betegség megszüntté nyilvánítását nem akadályozza az sem, hogy a településen veszettség gyanúja vagy veszettség fertőzőségének gyanúja miatt állatok hatósági megfigyelés alatt állnak.

(2) A hatósági állatorvos utasítása szerint fertőtleníteni kell:

a) a veszett vagy veszettségre gyanús húsevő állat elhullása vagy leölése után az állat tartási helyét (ólat) és a hozzátartozó felszerelési tárgyakat, a nem fémből készített felszerelési tárgyakat (így különösen: kosarat, párnát, takarót, almot, pórázt, nyakörvet stb.) el kell égetni;

b) az eben és macskán kívül a veszett vagy veszettségre gyanús más hasznos háziállat elhullása vagy leölése után, az állat állandó állását (ketrecét) és az ezzel szomszédos állásokat, vagy ha az állatok a helyiségben helyüket változtathatták, az egész helyiséget;

c) a hulla szállításához használt, szennyeződött járművet, valamint a leölésnél és a boncolásnál használt eszközöket;

d) a veszett vagy a veszettségre gyanús állattal, illetőleg annak hullájával közvetlenül érintkezett személyeket, azok ruházatát, kezét, lábbelijét.

(3) A fertőtlenítést a hatósági állatorvos utasításai szerint, és felügyelete mellett kell végezni.

Közegészségügyi szabályok

22. § (1) A hatósági állatorvos köteles az ÁNTSZ területileg illetékes intézetét írásban értesíteni, ha működési területén

a) veszettséget vagy veszettség gyanúját állapítja meg;

b) veszett vagy veszettségre gyanús állat, továbbá veszettség szempontjából aggályos állat embert mart (támadott) meg, és erről tudomást szerzett.

(2) A hatósági állatorvos az ÁNTSZ területileg illetékes intézetének küldött értesítésben köteles felsorolni azoknak a személyeknek a nevét, akik a veszett vagy veszettségre gyanús állatokkal közvetlenül kapcsolatba kerültek, illetve

akiket eb, macska vagy vadon élő állat megmart. Egyúttal tájékoztatni kell az általa tett intézkedésekről és annak eredményeiről is.

(3) A sérültet ellátó orvos köteles minden ebtől, macskától vagy vadon élő állattól származó sebesülés észlelése esetén, az eset körülményeiről rendelkezésre álló információkat, különös tekintettel az állattartó nevének és lakcímének közlésével, az eset helye szerint illetékes hatósági állatorvost haladéktalanul írásban értesíteni. A hatósági állatorvos az értesítés alapján köteles a szükséges intézkedéseket késedelem nélkül megtenni.

(4) A veszett és veszettségre gyanús állat felboncolása, az állat fejének diagnosztikai célra történő eltávolítása csak a fertőzést kizáró védőöltözetben végezhető.

Záró rendelkezések

23. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben szereplő eltéréssel - 2009. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 4. § (5) bekezdés *g)-h)* pontjai 2010. január 1-jén lépnek hatályba, ezzel egyidejűleg a 4. § (5) bekezdés *f)* pontja hatályát veszti.

(3) A 2009. január 1-jét megelőzően kiállított, a mellékletben leírtaktól eltérő adattartalmú oltási könyvek 2009. december 31-ig érvényesek. Amennyiben 2009. január 1-jét megelőzően kiállított oltási könyvvel rendelkező állat tulajdonosa 2009. december 31-ig megváltozik, vagy az oltási könyvet pótolni szükséges, az e rendelet mellékletében meghatározott oltási könyvet kell kiállítani. 2010. január 1. után már csak a mellékletben leírtak szerinti oltási könyv használható.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a rókák veszettség elleni immunizálásáról szóló 13/2002. (I. 30.) FVM rendelet;

b) az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú mellékletének 212-216. §-ai, 418-430. §-ai, valamint 39. számú függeléke.

(5) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a kedvtelésből tartott állatok nem kereskedelmi célú mozgásának állategészségügyi szabályairól szóló 147/2004. (X. 1.) FVM rendelet 1. § *a)* pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„*a) megbízott állatorvos: az az állatorvos, aki elvégezheti az ebek veszettség elleni védőoltását.*”

Melléklet a 164/2008. (XII. 20.) FVM rendelethez

Az oltási könyv minimális tartalmi követelményei

A) A kutyák, macskák és górények Közösségen belüli mozgásához való útlevélminta létrehozásáról szóló, a Bizottság 2003. november 26-i 2003/803/EK határozatának melléklete szerinti útlevél, vagy

B)

1. Borító:

A veszettség elleni védekezés részletes szabályairól szóló 164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet előírásainak és Magyar Állatorvosi Kamara ajánlásainak megfelelő kisállat Egészségügyi Könyv

2. Borító belső oldala:

a) az oltási könyv kamara által kiadott egyedi sorszáma

b) kibocsátás dátuma

c) kiadó magánállatorvos aláírása és kamarai bélyegzője

d) figyelmeztetés arról, hogy az oltási könyv csak akkor érvényes, ha legalább a tenyésztő/első tulajdonos és az állat adatai kitöltésre kerültek és magánállatorvos igazolta a kiadását, valamint arról, hogy az oltási könyvbe kizárólag magánállatorvos, illetve az állat-egészségügyi hatóság vezethet be adatokat/változásokat

3. 1. oldal

A tulajdonos adatai:

a) tenyésztő, név, cím, telefonszám

b) első tulajdonos, név, cím, telefonszám

c) második tulajdonos, név, cím, telefonszám

d) harmadik tulajdonos, név, cím, telefonszám stb.

4. 2. oldal:

Az állat adatai:

a) fénykép (amennyiben rendelkezésre áll)

- b) törzskönyvi név/hívónév
- c) faj
- d) fajta
- e) születési idő
- f) ivar (helyet biztosítva az ivartalanítás dátuma bejegyzésének)
- g) szín
- h) különös ismertető jegyek és bélyegek
- i) mikrochip száma
- j) egységes európai állatútlel száma

5. 3. oldal:

fontosabb egészségügyi bejegyzések (műtétek, allergia, idült betegségek stb.)

6. 4-7. oldal:

veszettség elleni védőoltások és jogszabályban előírt parazita ellenes kezelések igazolása, elegendő helyet biztosítva az MgSzH által kibocsátott, az adott évre érvényes biztonsági jellel ellátott öntapadós címke beragasztására

7. 8-13. oldal:

egyéb védőoltások és parazita elleni kezelések igazolása

8. 14-15. oldal:

hatósági igazolások, bejegyzések

9. utolsó oldal(ak), hátsó borító

a kisállatok egészségvédelmével kapcsolatos iránymutatások és az oltási könyv használatával kapcsolatos tájékoztató